

Energi & klimaregnskap 2020

SpareBank 1 SMN

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter alt av registrert datagrunnlag relatert til klimagassutslipp fra SpareBank 1 SMN konsernet i 2020.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Rapporteringsår Energi og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO ₂ e	Utslippsandel
Transport total				46.8	10.0	1.7 %
Bensin		486.9	liters	4.7	1.1	0.2 %
Diesel (NO)		4,041.9	liters	42.1	8.9	1.5 %
Stasjonær forbrenning total				18.3	3.4	0.6 %
Naturgass		18,255.4	kWh	18.3	3.4	0.6 %
Scope 1 total				65.0	13.4	2.3 %
Elektrisitet total				4,535.1	185.9	32.2 %
Elektrisitet Nordisk miks		4,535,056.8	kWh	4,535.1	185.9	32.2 %
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok. total				405.3	16.0	2.8 %
Fjernvarme Trondheim		405,335.9	kWh	405.3	16.0	2.8 %
Scope 2 total				4,940.4	201.9	35.0 %
Avfall total				-	15.6	2.7 %
Restavfall, forbrenning		29,859.4	kg	-	15.0	2.6 %
Papiravfall, resirkulert		24,305.6	kg	-	0.5	0.1 %
Papiravfall, resirkulert	Til makulering	-	kg	-	-	-
Glassavfall, resirkulert		1,369.1	kg	-	-	-
Metallavfall, resirkulert		575.3	kg	-	-	-
Organisk avfall, resirkulert		986.7	kg	-	-	-
Plastavfall, resirkulert		2,255.6	kg	-	-	-
EE-avfall, resirkulert		1,000.6	kg	-	-	-
Treavfall, resirkulert		1.0	kg	-	-	-
Farlig avfall, resirkulert		53.6	kg	-	-	-
Farlig avfall, forbrenning		1.0	kg	-	-	-
Industriavfall, deponi		3.0	kg	-	-	-
Tjenestereiser total				-	307.9	53.4 %
Fly kontinentalt/Norden		461,793.0	pkm	-	38.0	6.6 %
Fly kontinentalt/Norden		268.3	flight trip	-	24.4	4.2 %
Fly interkontinentalt		-	pkm	-	-	-
Fly innenlands		294,265.0	pkm	-	38.0	6.6 %
Fly innenlands		21.1	flight trip	-	1.3	0.2 %
Km-godtgj. bil (NO)		1,473,050.6	km	-	206.2	35.8 %
Km-godtgj. El-bil (NO)		848.0	km	-	-	-
Innkjøpte varer og tjenester total				-	37.7	6.5 %
Papir		39,905.9	kg	-	36.7	6.4 %
Toalett papir		496.8	kg	-	1.0	0.2 %
Scope 3 total				-	361.3	62.7 %
Total				5,005.4	576.6	100.0 %
KJ				18,019,580,176.8		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	1,192.7
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	1,208.7
Total markedsbasert	tCO ₂ e	1,583.4

Datagrunnlag

Datagrunnlaget for konsernet SpareBank 1 SMN er basert på data fra datterselskapene Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS, SpareBank1 Regnskapshuset SMN AS, SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS, SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS, SpareBank 1 Markets AS, SpareBank 1 Spire Finans AS og SpareBank 1 SMN. Der hvor SpareBank 1 SMN er samlokalisert med Eiendomsmegler 1 Midt-Norge og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS er data tilknyttet energiforbruk og renovasjon samlet inn av SpareBank 1 SMN og fordelt på de to resterende selskapene etter ulike fordelingsnøkler, se «Forutsetninger og presiseringer datagrunnlag». Dette er gjort med bakgrunn i at SpareBank 1 SMN har mulighet til å hente ut detaljerte rapporter fra leverandør. De resterende selskapene har samlet inn data på egenhånd fra regnskapsbilag, rapporter fra leverandører og diverse HR- og lønnsystemer.

Forutsetninger og presiseringer datagrunnlag

- Data tilknyttet energiforbruk er sammensatt av reelt forbruk (målt) og stipulert data. Sett under ett er 77% av forbruket målt og 23% er stipulert. Estimat for lokasjoner uten måler er gjort med utgangspunkt i gjennomsnittlig kilowatt per time (kWh) for lokasjoner med måler og er deretter ganget opp med arealet (m²) til lokasjonene uten måler.

- Data for drivstofforbruk der hvor det ikke er mulig å hente ut målt forbruk tilknyttet eide og leasede personbiler har det blitt gjort stipuleringer med utgangspunkt i faktisk kilometergodtgjørelse. Deretter er dette ganget opp med en antagelse om et forbruk på 0,7 liter per mil. Dette gjelder for både dieselsinbiler. Data for flyreiser er hentet ut fra ulike lønn- og reisesystemer. Her er det litt forskjell i hva som er tilgjengelig av data. Alle systemene har data om antall reiser og noen har mer detaljert informasjon om utslipp tilknyttet flyreisen (for eksempel antall kilo CO₂).

- Avfallsdata for de samlokaliserte selskapene er fordelt ved å bruke et estimat for avfallsdata per ansatt med hovedkontoret som grunnlag. Deretter er dette estimatet ganget opp med antall ansatte (ekskludert hovedkontoret) for å komme frem til et estimat. Andel stipulert avfallsdata for SpareBank 1 SMN er 42%, 45% for Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS og 74% for Regnskapshuset. Avfallsdata for de lokasjoner som ikke er samlokaliserte er hentet fra egne leverandører.

- Den indirekte effekten (Scope 3) av SpareBank 1 SMN sin utlånsportefølje og/eller andre finansielle instrumenter er ikke inkludert i datagrunnlaget. Dette er noe som det jobbes med og har som mål at skal bli inkludert på sikt.

Klimaregnskap

Nytt i årets klimaregnskap er at også utslipp fra datterselskapene i SMN konsernet er inkludert. Klimaregnskapet for 2020 er laget etter metoden om equity share, som betyr at utslipp fra SMN konsernets eierandel i datterselskapene også er inkludert i årets klimaregnskap, i tillegg til utslipp fra SpareBank 1 SMN sine kontorer.

I løpet av 2020 hadde SpareBank 1 SMN konsernet et total klimagassutslipp på 576,6 tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂e). Selv om også utslipp fra datterselskaper er inkludert i årets klimaregnskap, har det vært en utslippsreduksjon på 2,6 % fra 2019 til 2020. Årsaken til denne reduksjonen skyldes hovedsakelig Covid-19 pandemien som har herjet i Norge fra mars 2020 til slutten av året. Med hjemmekontor og reiserestriksjoner har utslippene til SpareBank 1 SMN gått ned.

Klimagassutslippene fordeler seg på følgende måte for 2020:

Scope 1: 2,3 % (13,4 tCO₂e)

Scope 2: 35 % (201,9 tCO₂e)

Scope 3: 62,7 % (361,3 tCO₂e)

KPI

Utslipp per årsverk er redusert fra 0,9 til 0,4 tCO₂e fra 2019 til 2020, tilsvarende en reduksjon på 56,3 %. Dette skyldes en kombinasjon av reduserte utslipp og en økning i antall årsverk da også datterselskapenes ansatte er inkludert i år. Utslipp per kvadratmeter oppvarmet areal er i 2020 21,1 kgCO₂e.

Scope 1

Transport: Drivstofforbruk i liter for konsernets eide og leasede biler. I løpet av 2020 ble det brukt 486,9 liter bensin og 4 041,9 liter diesel, tilsvarende 10 tCO₂e. Dette er en reduksjon på 26,1 % sammenlignet med 2019.

Stasjonær forbrenning: Forbruk av naturgass i kWh til oppvarming i konsernets lokasjoner. Bruk av naturgass tilsvarer et utslipp på 3,4 tCO₂e i 2020. Dette er det første året det blir rapportert naturgass i klimaregnskapet.

Scope 2

Elektrisitet: Målt og stipulert forbruk av elektrisitet i eide og leide bygg for SpareBank 1 SMN. Tabellen over viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet ved bruk av den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Konsernets kontorer hadde et forbruk på 4 535,1 MWh i løpet av 2020, noe som tilsvarer et utslipp på 185,9 tCO₂e. I løpet av 2019 var elektrisitetsforbruket på 5 120,1 MWh. Elektrisitetsforbruket har dermed blitt redusert selv om det i år også inkluderes elektrisitetsforbruk fra datterselskapene. Utslippene fra elektrisitet er følgelig redusert fra 199,7 tCO₂e til 185,9 tCO₂e fra 2019 til 2020. Selv om utslippsfaktoren Nordisk miks økte med 5,1% i perioden, er den prosentvise reduksjonen i utslipp på 6,9 %.

Klimagassutslipp beregnet med markedsbasert faktor finnes i tabellen "Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret" over. Praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode og kilder. Ettersom SpareBank 1 SMN ikke kjøpte opprinnelsesgarantier (OG/REC) for sitt forbruk av elektrisitet i 2020, er utslippsfaktoren Nordisk residualmiks brukt i beregningen.

Fjernvarme: Målt og stipulert forbruk av fjernvarme i eide og leide bygg. Konsernet brukte 405,3 MWh fjernvarme i sine kontorer i løpet av 2020. Dette tilsvarer et utslipp på 16 tCO₂e. Det er en reduksjon på 63,7 % fra 2019.

Scope 3

Avfall: Rapportert avfall i kilogram fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, energigjenvunnet, deponi). I 2020 utgjorde utslipp fra avfall 15,6 tCO₂e. Dette er en økning på 133,4 % fra 2020. Avfallsmengden for flere av avfallsfraksjonene er så små at utslippet kun vises som en strek i klimaregnskapet.

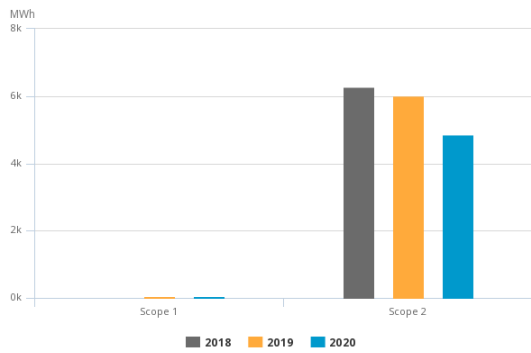
Forretningsreiser: I løpet av 2020 reiste de ansatte i konsernet både innenlands og i Europa med fly. Utslipp fra flyreiser i 2020 utgjorde 101,7 tCO₂e. Dette er en reduksjon på 46,8 % fra 2019. Videre ble det gitt kilometergodtgjørelse for 1 473 050,6 km kjørt med vanlig bil og 848 km kjørt med el-bil. Dette tilsvarer et utslipp på 206,2 tCO₂e, noe som er en økning på 65,9 % sammenlignet med 2019.

Innkjøpte varer og tjenester: Konsernet kjøpte 39 905,9 kg papir og 496,8 kg toalettpapir i løpet av 2020, noe som tilsvarer et utslipp på 37,7 tCO₂e. Dette er en økning på 207,6 % sammenlignet med fjoråret.

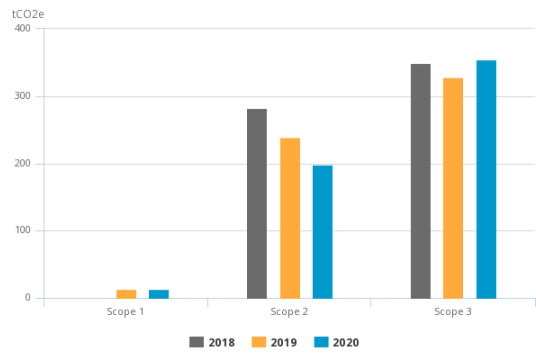
Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
Transport total		-	13.6	10.0	-26.1 %
Bensin		-	1.3	1.1	-12.0 %
Diesel (NO)		-	12.3	8.9	-27.5 %
Stasjonær forbrenning total		-	-	3.4	-
Naturgass		-	-	3.4	100.0 %
Scope 1 total		-	13.6	13.4	-1.3 %
Elektrisitet total		287.5	199.7	185.9	-6.9 %
Elektrisitet Nordisk miks		287.5	199.7	185.9	-6.9 %
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok. total		-	44.1	16.0	-63.7 %
Fjernvarme Trondheim		-	44.1	16.0	-63.7 %
Scope 2 total		287.5	243.7	201.9	-17.1 %
Avfall total		7.1	6.7	15.6	133.4 %
Restavfall, forbrenning		6.9	6.5	15.0	131.5 %
Papiravfall, resirkulert		0.2	-	0.5	1,821.4 %
Papiravfall, resirkulert	Til makulering	-	0.2	-	-100.0 %
Glassavfall, resirkulert		-	-	-	100.0 %
Metallavfall, resirkulert		-	-	-	1,643.3 %
Organisk avfall, resirkulert		-	-	-	100.0 %
Plastavfall, resirkulert		-	-	-	408.0 %
EE-avfall, resirkulert		-	-	-	801.4 %
Treavfall, resirkulert		-	-	-	100.0 %
Farlig avfall, resirkulert		-	-	-	100.0 %
Farlig avfall, forbrenning		-	-	-	100.0 %
Restavfall, resirkulert		-	-	-	-
Pappavfall, resirkulert		-	-	-	-100.0 %
Industriavfall, depno		-	-	-	100.0 %
Tjenestereiser total		335.4	315.7	307.9	-2.5 %
Fly kontinentalt/Norden		27.8	8.0	62.4	680 %
Fly interkontinentalt		12.2	51.0	-	-100.0 %
Fly innenlands		160.8	132.3	39.3	-69.8 %
Km-godtgj.bil (NO)		134.6	124.3	206.2	65.9 %
Km-godtgj. El-bil (NO)		-	-	-	100.0 %
Innkjøpte varer og tjenester total		13.5	12.3	37.7	207.6 %
Papir		13.5	12.3	36.7	199.4 %
Toalettpapir		-	-	1.0	100.0 %
Scope 3 total		356.1	334.7	361.3	7.9 %
Total		643.5	592.0	576.6	-2.6 %
Prosentvis endring		100.0 %	-8.0 %	-2.6 %	

Årlig energiforbruk(MWh) Scope 1 & 2

Årlige klimagassutslipp per Scope

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2018	2019	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO ₂ e	1,846.1	1,044.5	1,192.7
Scope 2 markedsbasert	tCO ₂ e	1,846.1	1,088.6	1,208.7
Total markedsbasert	tCO ₂ e	2,202.2	1,436.8	1,583.4
Prosentvis endring		100.0 %	-34.8 %	10.2 %

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
tCO ₂ e/FTE (S1+S2+S3)		6.1	0.9	0.4	-56.3 %
kgCO ₂ e/oppvarmet areal (S1+S2+S3)		-	-	21.1	100.0 %
Årsverk		106.1	658.0	1,467.7	123.1 %
Oppvarmet areal	m ²	-	-	27,296.9	100.0 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderer eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale produksjonsmikser, historisk treårs rullerende gjennomsnitt (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitets-forbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringen er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen side å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (marked). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en mikse av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual mikse*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av

ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

[Department for Business, Energy & Industrial Strategy](#) (2019). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2019). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2019). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2019). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

AIB, RE-DISS (2019). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.